

Innspill fra Natur og Ungdom til FNs Miljøforsamling og nytt globalt rammeverk for natur

Føre-var prinsippet er grunnmuren i naturvern, og den må også ligge til grunn for verdens nye naturavtale. Vi har ingen arter å miste, og vi har dårligere tid enn noen gang til å redde artene vi har igjen. Derfor må vi legge fra oss tanken om at bruk er den beste formen for vern. Vi har allerede tatt i bruk, påvirket og omdannet 75% av verdens landområder, og arealendringer er den største trusselen mot de fleste rødlista artene i verden i dag.

I denne verdenen har bærekraftig bruk, såkalt "integrated management", naturligvis sin plass, men det haster mer å verne det i har igjen. Vi kan ikke avfeie vern til fordel for økt bruk. Dette gjelder alle økosystemer, men Natur og Ungdom vil særlig trekke frem behovet for systematisk vern av havområder. Bruk vil alltid ha en påvirkning på naturen, uansett hvor hensynsfull man er, og marine områder er i dag svært underrepresentert blant vernede områder globalt.

Forrige tiår, og virkeperioden for vår forrige store naturavtale, var FNs tiår for vern av biologisk mangfold. Det neste tiåret er utnevnt til FNs tiår for restaurering. Med andre ord har det ikke gått så bra med vern fra 2011 til 2020. Restaurering av natur og biologisk mangfold er dyrt, innviklet, og blir sjelden like bra som utgangspunktet. Det viktigste vi gjør i tiåret for restaurering av natur, er derfor å kutte mengden natur som må restaureres. En viktig del av det er å prioritere vern.

Utkastet til avtalen fra januar nevner også at man må jobbe for bred forankring, eller *mainstreaming*, av avtalen. Derfor trenger vi også en plan for å gjøre hele prosessen så gjennomslagskraftig og tilgjengelig som overhode mulig, fram til ferdig avtale og videre til implementering og rapportering på nasjonalt nivå. Når Norge skriver under på mål vi skal jobbe med helt frem til 2050, er det ikke dagens diplomater som skal stå for gjennomføring. Det er oss. Vi trenger at ungdom over hele verden har mulighet til å forstå målene og påvirke virkemidlene. En tilgjengelig, åpen prosess kan gi en mye sterkere avtale som det er bred forståelse for, der det er knyttet prestisje til gjennomføringen av avtalen på et nasjonalt nivå.

Dette er særlig viktig når møter flyttes over på nett og reise til forsamlinger og innspillsmøter blir forhindret av en global pandemi. Dette må på ingen måte gjøre forhandlingene mindre tilgjengelige eller forstått av offentligheten. Sivilsamfunnet får færre anledninger til å utveksle ideer og jobbe koordinert for felles mål, samt få oversikt over fremgangen i forhandlingene. Vi håper at man forsøker å kompensere for dette ved å finne nye muligheter til å involvere sivilsamfunnet. I forbindelse med de utsatte klimaforhandlingene i Glasgow ble det eksempelvis arrangert en serie med webinarer og digitale workshops om det pågående arbeidet til UNFCCC (June Momentum for Climate Change). Vi håper på et liknende initiativ i arbeidet med en ny naturavtale, med et særlig mål om å involvere og hente innspill fra deler av sivilsamfunnet som ellers har vanskelig for å delta i de internasjonale forhandlingene fysisk. Dette vil også være avgjørende for implementeringen av avtalen, da forståelse for målene og indikatorene i avtalen er avgjørende for en sterk avtale.

Denne tanken om *mainstreaming* krever også at Norge gjør sitt på hjemmebane. Vi kan ikke fortsette å undervurdere verdien av fungerende økosystem når samfunnsøkonomiske vurderinger skal gjøres, eller nedprioritere naturen i spørsmål om utbygging. Vi trenger et

mål om at alle kommuner skal være arealnøytrale, og vi trenger mer støtte til restaurering av natur som allerede er bygget ned.

Arbeidet fremover mot et nytt globalt rammeverk vil også legge føringer for hvordan verden skal hantes med fordeling av genetiske ressurser og ny genteknologi. Norge har ført en restriktiv innenlands politikk på bioteknologi frem til nå, og vi bør også være en forkjemper for dette internasjonalt. Uansett om man tenker at genredigering har en plass i framtidas matsikkerhet eller ikke, så vil fremtidens klimarobuste, sykdomsresistente matplanter være helt avhengige av å hente egenskaper fra fjerne, kanskje til og med ville slektninger. Da trenger vi at disse slektningene er bredt tilgjengelige og trygt forvart. Vi trenger penger til regionale frøbanker, og vi trenger et system som sikrer at livsviktige genetiske ressurser ikke patenteres eller holdes tilbake.

Natur og Ungdom mener at utgangspunktet for en handlekraftig avtale er helt annerledes nå enn for ti år siden, og vi håper at Norge gjør alt vi kan for å utnytte nettopp det.